

הרבה ילדים יש להם מדות טובות ואף פעם הם לא
יתחילו במריבה, הם עדינים ומושכים את ידיהם מכל
מריבה, אבל יש קשי מיוחד כאשר מישו "התחיל" אתנו
והוא פגע בנו או בדבור או מעשה, לא להחזיר ולא להגיב,
באמת מצוה זו היא קשה לא רק לילדים אלא אפילו
למבגרים.

כמו שמתאר לנו הרמח"ל במסלת ישרים (פרק יא בפרטי
מדת הנקיות) גם השנאה והנקימה קשה מאד לשימולט
ממנה לב הותל אשר לבני האדם, כי האדם מרגיש מאד
בעלבונתיו ומצטער צער גדול, והנקמה לו מתוקה מדבש,
כי היא מנוחתו לבדה. על כן לשיהיה בכחו לעזוב מה שטבעו
מכריח אותו ויעבר על מדותיו, ולא ישנא מי שחעיר בו
השנאה, ולא יקום ממנו בהזדמן לו שיוכל להנקם, ולא יטור
לו, אלא את הכל ישכח ויסיר מלבו כאלו לא היה, חזק
ואמיץ הוא. והוא קל רק למלאכי השרת שאין ביניהם
חפזות חללו, לא אל שכני בתי חמר אשר בעפר יסודם.
אמנם גזרת מלך היא, והמקראות גלויים באר היטב, אינם
צריכים פרוש, (ויקרא יט): לא תשנא את אחיך בלבבך, לא
תקם ולא תטור את בני עמך (שם)....

ולפי שחיצר חולד ומרתיח את חלב ומבקש תמיד להניח
לפחות איזה רשם או איזה זכרון מן הדבר ואם לא יוכל
לחשאייר זכרון גדול, ישתדל לחשאייר זכרון מועט,